

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2022-01-19
Besvaras senast
2022-02-02

Till infrastrukturminister Tomas Eneroth (S)

2021/22:282 Den nationella infrastrukturplanen

Trafikverket har presenterat den nationella infrastrukturplanen för 2022–2033. I denna plan konstaterar Trafikverket på sidorna 15–16:

”Det innebär att Trafikverket inte kan vidmakthålla vägsystemet kostnadseffektivt eftersom nödvändiga åtgärder inte kan utföras förebyggande, i rätt omfattning eller till önskad standard.

Både det låg- och högtrafikerade vägnätet försämras, vilket ökar risken för restriktioner på de mest lågtrafikerade delarna av vägnätet. Nedbrytningen ökar som en följd av att nödvändiga rekonstruktioner av vägunderbyggnaden inte kan prioriteras, vilket leder till växande underhålls- och reinvesteringsbehov. För de lågtrafikerade vägarna kommer en snabbare tillståndsförsämring av vägunderbyggnaden att ske under planperioden. Risken för mindre störningar och tillfälliga restriktioner kommer att öka på denna del av vägnätet. Trafikverket kommer att säkerställa att vägarna inte blir så dåliga att framkomligheten för lätt trafik påverkas.”

Trafikverket redovisar också att trots att cirka 80 procent av alla personkilometer sker på väg går 80 procent av alla investeringar till järnvägsinvesteringar. Vägen får endast ta del av 15 procent av investeringspengarna.

Myndigheten är alltså tydlig med att våra vägar inte får tillräckligt med resurser för att man ska kunna upprätthålla nuvarande standard. Detta varnade myndigheten för i sitt underlag till infrastrukturpropositionen när den presenterades under hösten förra året. Trots det bestämde sig regeringen i infrastrukturpropositionen för den otillräckliga ram som nu styr utformningen av infrastrukturplanen. De otillräckliga förutsättningarna riskerar att innebära en kapitalförstörelse när sönderfallet accelererar. Allt fler av våra vägsträckor kommer att få sänkta hastigheter som en konsekvens av bristande underhåll. Infrastrukturens funktionsmål urholkas när vårt vägnät blir alltmer oframkomligt.

Myndigheten konstaterar också: ”Nära 80 procent av personresandet sker med bil, och ytterligare nästan 10 procent med buss. Att vidmakthålla vägnätet är därför av stor betydelse för god tillgänglighet, i synnerhet utanför tätortskärnorna.” (s. 16)

Samt vidare: ”Den absoluta merparten av koldioxidutsläppen från inrikes transporter, cirka 93 procent (2017), kommer från vägtrafiken. Eftersom vägtrafiken utgör omkring 85 procent av persontransportarbetet och 50 procent av godstransportarbetet så är det ofrånkomligt att vägen till att nå klimatmålen i första hand handlar om att göra vägtrafiken fossilfri.” (s. 18–19)

”Enligt preliminära beräkningar minskar järnvägsinvesteringarna vägtrafikarbetet med totalt en kvarts procent.” (s. 19)

Det sistnämnda citatet lämnar läsaren med frågeställningen vilken effekt som de många miljarderna i infrastrukturinvesteringar får för att nå klimatmålen. Regeringen uttrycker i budgetpropositionen för 2022, utgiftsområde 22 Kommunikationer (s. 38), ambitionen att öka transporteffektiviteten och minska utsläppen av växthusgaser genom en ökad andel godstransporter på järnväg och via sjöfart. Regeringen refererar till propositionen *En samlad politik för klimatet – klimatpolitisk handlingsplan* (prop. 2019/20:65) och den nationella godstransportstrategin *Effektiva, kapacitetsstarka och hållbara godstransporter* (N2018/03939) i ambitionen att flytta godstransporter från väg till järnväg och sjöfart.

Med anledning av detta vill jag ställa följande frågor till infrastrukturminister Tomas Eneroth:

1. Vad ämnar ministern göra för att säkerställa att Sveriges vägar inte förfaller samt att alla som bor i Sverige får tillgång till ett välfungerande vägnät?
2. Har ministern tagit något initiativ till en analys för att granska de faktiska effekterna av ambitionen att överflytta trafik från väg till järnväg och sjöfart?
3. Tänker ministern omvärdera sitt tidigare ställningstagande att överflytta person- och godstransporter från väg till järnväg och sjöfart?

.....

Magnus Jacobsson (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Lena Lindbäck